

- N.B:
- (1) All questions are compulsory
 - (2) Figures on the right indicate marks
 - (3) Give reasons/ case laws wherever necessary

1. Answer the following in not more than two sentences each:

20

- a. What is a treaty contract?
- b. Who according to the ICJ can interpret the provisions of the UN charter?
- c. Why was John Austin the foremost critic of International law?
- d. Define '*Pacta Sunt Servanda*'.
- e. Explain the purpose of United Nations.
- f. What is CEDAW?
- g. State the right to encounter ships without nationality.
- h. What are the kind of Human Rights?
- i. State the purpose of UNHCR.
- j. On whose recommendations, the President of India appoints the Chairperson of the NHRC?

2. Write short notes on any four of the following:

20

- a. Essentials of a mediator.
- b. Composition of the International Court of Justice.
- c. Exclusive Economic Zone.
- d. National Commission on Minorities.
- e. Role of NGOs in the protection of Human Rights.
- f. Passage through International Straits.

3. Answer any two of the following situational questions:

12

- a. The owners of two separate fishing vessels sailing under the Spanish flags went to the court claiming that their ships containing fresh catch of fish had been captured by the United States. They claimed that they were not aware of the existence of war and that their vessel was fishing on the coast close to Cuba. No incriminating material like arms was found on the fishermen and they did not make any attempt to run the blockade after learning of its existence nor did they resist their arrest.

- (i) Name the above mentioned case which deals with customary laws.
- (ii) What was the decision made by the United States Court in this case?
- b. In a judgment, the Supreme Court of India reinforced the argument that all the organs of the Government such as legislature, executive and judiciary must act according to the constitutional mandate of equality between men and women.
 - (i) Mention any two landmark judgments of the Supreme Court reinforcing the right to equality for women.
 - (ii) Mention some of the measures taken by the Parliament to incorporate the above observation of the Supreme Court
- c. Mr. Raj was detained illegally in prison for over two years after his release due to negligence of the jail authorities.
 - (i) Explain the violation of human rights in the above case
 - (ii) Identify the articles of the Indian Constitution which has been violated in the above case.

4. Answer any four of the following:

48

- a. Explain State under the International Law. Enumerate on the different kinds of State.
 - b. Explain Recognition and the various theories of recognition of States in International Law.
 - c. Critically examine the rights of the prisoners in India. Explain in the context of some of the landmark cases decided by the Supreme Court.
 - d. Explain the evolution of International Law and the role of the United Nations in maintaining peace and order in the world.
 - e. Explain in detail the Universal Declaration of Human Rights and its relevance in the modern world.
 - f. Explain in details the functioning of the National Human Rights Commission and discuss some of the recommendations made by the NHRC.
-

मराठी रूपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
 २. उजवीकडे नमूद केलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ३. योग्य ठिकाणी संबंधित न्यायनिर्णय लिहा.

1. खालील प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

२०

- अ) तह करार म्हणजे काय ?
 ब) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयच्या मते संयुक्त राष्ट्रे चार्टर च्या तरतुदींचे अर्थ कोण लावू शकते ?
 क) जोन ऑस्टिन यांना आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे सर्वात अग्रक्रम समीक्षक का म्हटले जाते?
 ड) "पक्टा सुंत सेर्वॅडा" ची व्याख्या लिहा.
 इ) संयुक्त राष्ट्रांचे उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
 ई) 'सिडाव' म्हणजे काय ?
 फ) राष्ट्रीयत्व नसलेल्या जहाजावर सामना करण्याचे अधिकार लिहा.
 ग) मानवी हक्कांच्या प्रकार लिहा.
 ह) 'युएनचसीआर' चे उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
 ज) कोणाच्या शिफारसीवर भारताचे राष्ट्रपती NHRC च्या अध्यक्षांची नियुक्ती करतात ?

2. टिपा लिहा - (कोणत्याही ४)

२०

- अ) मध्यस्त साठी लागणाऱ्या आवश्यक पात्रता.
 ब) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाची रचना.
 क) विशेष आर्थिक झोन.
 ड) अल्पसंख्यांक राष्ट्रीय आयोग.
 इ) मानवी हक्क संरक्षण करण्यासाठी अशासकीय संस्थांची भूमिका.
 ई) आंतरराष्ट्रीय पतंग द्वारा रस्ता.

3. खालील प्रश्न सोडवा - (कोणतेही दोन)

१२

अ) स्पानिश ध्वजवाहू जहाजातून जात असलेल्या दोन वेगळ्या मासेमारीच्या जहाजाचे मालकांनी दावा केला होता कि, अमेरिकेनी त्यांचे ताजे मासे पकडलेली जहाज जप्त केली. त्यांनी दावा केला कि त्यांना युद्धाच्या अस्तित्वाची जाणीव नव्हती आणि त्यांच्या जहाजाने क्युबाच्या किनाऱ्यावर मासामारी केली होती. मच्छीमारावर हात लावण्यासारखा छळवणूकीची सामग्री किंवा अस्रशस्त्र सारखी काही सामग्री सापडली नाही आणि त्यांच्या अस्तित्वाची माहिती मिळाल्यानंतर त्यांनी नाकेबंदी चालविण्याच्या कोणत्याही प्रयत्न केला नाही कारण त्यांनी त्यांच्या अटकला विरोध केला आहे.

१. वर नमूद केलेल्या केसचे नाव जे प्रथागत कायदांशी निगडीत आहे ते सांगा.

२. अमेरिकेच्या न्यालयाने या प्रकारणात काय निर्णय घेतला.

ब) सर्वोच्च न्यायालयाने एका खटले मध्ये असा निकाल दिला कि, सरकारचे अंग - विधानमंडळ, कार्यकारीमंडळ, न्यायपालिका यांनी पुरुष आणि स्त्रिया यांच्यातील समतेचा कार्य करताना संवैधानिक जनादेशाचे पालन करावे.

- (i) सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या स्त्रिया साठी समतेच्या अधिकाराचे २ निकाल लिहा.
- (ii) वरील निकाल अमलात आणण्यासाठी भारतीय संसदेने कोणते उपाय योजिले आहेत ते लिहा.

क) राजला त्याची सजा पूर्ण झाल्या नंतर देखील २ वर्षासाठी तुरुंग प्रशासन अधिकाऱ्यांनी अवैधरित्या तुरुंगात ताब्यात ठेवले होते.

- (i) वरील उदाहरणा मध्ये मानव अधिकाराचा उल्लंघन स्पष्ट करा.
- (ii) वरील उदाहरणामध्ये भारतीय घटने मधील कोणत्या अनुच्छेदाचा उल्लंघन झाला आहे.

4. कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा

४८

अ) आंतरराष्ट्रीय कायदांतर्गत राज्याची परिभाषा स्पष्ट करा. राज्याचे वेगवेगळे प्रकार लिहा.

ब) मान्यता म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय कायदांतील वेगवेगळे सिद्धांत विशद करा?

क) भारतातील कैद्यांच्या अधिकाराचे बारकाईने परीक्षण करा. सर्वोच्च न्यालयाने निश्चित केलेल्या काही महत्वपूर्ण संदर्भ स्पष्ट करा.

ड) आंतरराष्ट्रीय कायदाची उत्क्रांती स्पष्ट करा व जगामध्ये शांती आणि सुव्यवस्था राखण्याचे संयुक्त राष्ट्रांची भूमिका लिहा.

इ) मानवी अधिकारांच्या सार्वत्रिक घोषणाचे तपशील स्पष्ट करा व आधुनिक जगात त्याची प्रास्गीक्ता सांगा.

ई) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची कार्य पद्धती स्पष्ट करा व त्याच्या शिफारशींची चर्चा करा?